

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність учасників освітнього процесу
комунального закладу «Харківський ліцей № 12 Харківської міської ради»

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність навчального закладу (далі – Положення) є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який спрямований на забезпечення якісних освітніх послуг наданих здобувачам освіти, додержання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу.

1.2. Положення розроблено на основі Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про запобігання корупції», «Про авторські та суміжні права», статуту закладу, правил внутрішнього трудового розпорядку.

1.3. Мета Положення полягає в дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності закладу (освітній, науковій, виховній), підтримки особливих взаємовідносин між педагогічними працівниками та здобувачами освіти, запобігання порушенню академічної доброчесності.

1.4. Педагогічні працівники та здобувачі освіти, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу ліцею, зобов'язані виконувати норми даного Положення.

1.5. Норми цього Положення закріплюють правила поведінки безпосередньо у трьох основних сферах: освітній (навчальній), науковій та виховній (морально-психологічний клімат у колективі).

1.6. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу ліцею.

2. Поняття, принципи та складові академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень.

2.2. Основними принципами академічної доброчесності у ліцею є:

законність – дотримання усіма учасниками освітнього процесу діючих правових норм;

– чесність – недопущення будь-яких форм обману, списування, привласнення чужої інтелектуальної та/або творчої праці, інших форм нечесної поведінки в навчальній та педагогічній діяльності;

- прозорість – посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок та надання достовірної інформації;
- повага – виявлення поваги до себе й інших, уникнення зловживань посадовим становищем, визнання авторства;
- довіра – створення атмосфери взаємної довіри в освітньому просторі ліцею для заохочення вільному обміну ідеями та інформацією, сприяння співпраці й творчості;
- справедливість – неупереджене ставлення один до одного, об'єктивне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти за прозорими критеріями;
- сміливість – здатність своїми діями відстоювати цінності академічної доброчесності в ліцею;
- старанність та самостійність у навчанні;
- відповідальність – готовність здобувачів освіти відповідати за результати своєї діяльності, розуміння наслідків власних дій;
- гідна та моральна поведінка під час освітнього процесу та поза ним.

2.3. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками ХЛ № 12 передбачає:

- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати педагогічних досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

2.4 Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2.5. Дотримання академічної доброчесності батьками здобувачів освіти або особами, які їх замінюють, передбачає:

- виховання в дітей поваги до гідності, прав, свобод і законних інтересів однокласників, учнів інших класів, учителів та інших людей;
- виховання відповідального ставлення до власного фізичного та психічного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля, формування навичок здорового способу життя;
- формування в дитини культури життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді, а також таких загальнолюдських цінностей, як справедливість, патріотизм, гуманізм, толерантність, працелюбство;

– виховання поваги до державної мови та державних символів України, усвідомлення необхідності дотримувати Конституції та законів України, Статуту школи, правил внутрішнього розпорядку;

– сприяння виконанню дитиною освітньої програми та досягнення дитиною передбачених нею результатів навчання, самостійного виконання нею навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання.

2.6. Академічна доброчесність впроваджується через систему принципів: законності, професіоналізму, чесності, взаємоповаги, ввічливості, справедливості, відповідальності, прозорості, толерантності.

2.7. Кожен член шкільної спільноти наділений правом вільно обирати свою громадянську позицію, яка проголошується відкрито при обговоренні рішень та внутрішніх документів.

2.8. У разі, якщо відбулося розповсюдження інформації, яка є неправдивою, особа, яка до цього причетна, має зробити все можливе, щоб спростувати викривлену інформацію, зменшити обсяг завданої шкоди.

3. Можливі порушення академічної доброчесності, порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності

3.1. Порушеннями академічної доброчесності вважається:

– академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

– самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

– фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях;

– фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

– списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

– обман – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

– хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

– необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

– надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

– вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

3.2. Рішення про встановлення факту порушення академічної доброчесності педагогічним працівником, визначення виду академічної відповідальності приймає педагогічна рада ХЛ № 12.

3.3. За порушення правил академічної доброчесності педагогічні працівники притягуються до таких форм відповідальності:

– дисциплінарна;

– адміністративна;

– відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

– позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;

– інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.

3.4. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі освіти притягуються до таких форм відповідальності:

– попередження;

– повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);

– повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

3.5. Особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

– ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

– надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

– знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

– оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

4. Забезпечення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу

Академічна доброчесність забезпечується:

4.1. Усіма співробітниками та учасниками освітнього процесу школи шляхом:

4.1.1. Уникнення провокування дій, пов'язаних з корупційними правопорушеннями.

4.1.2. Дотримання норм Конституції України.

- 4.1.3. Дотримання Статуту школи та Правил внутрішнього розпорядку.
- 4.1.4. Дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти та загальної середньої освіти.
- 4.1.5. Збереження, поліпшення та раціонального використання навчально – матеріальної бази школи.
- 4.1.6. Культури зовнішнього вигляду співробітників та учасників освітнього процесу.
- 4.1.7. Дотримання правил високих стандартів ділової етики у веденні переговорів, у тому числі телефонних, які мають вестися у спокійному, ввічливому, доброзичливому тоні, що сприяє створенню позитивної репутації школи загалом.
- 4.1.8. Надання достовірної інформації.
- 4.1.9. негайного повідомлення адміністрації закладу у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.
- 4.1.10. Відповідальності за порушення академічної доброчесності.
- 4.2. Педагогічними працівниками шляхом:
  - 4.2.1. Якісного, вчасного та результативного виконання своїх функціональних обов'язків.
  - 4.2.2. Дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики.
  - 4.2.3. Обов'язкової присутності, активної участі на засіданнях педагогічної ради та колегіальної відповідальності за прийняті управлінські рішення.
  - 4.2.4. Незалежності професійної діяльності від політичних партій, громадських і релігійних організацій.
  - 4.2.5. Підвищення своєї кваліфікації шляхом саморозвитку і самовдосконалення, а також вчасного проходження відповідно до вимог законодавства курсової підготовки.
  - 4.2.6. Дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт, тощо.
  - 4.2.7. Надання якісних освітніх послуг з використанням в практичній професійній діяльності інноваційних здобутків в галузі освіти.
  - 4.2.8. Об'єктивного і неупередженого оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.
  - 4.2.9. Здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами загальної середньої освіти.
  - 4.2.10. Інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення.
  - 4.2.11. Не розголошення конфіденційної інформації, інформації з обмеженим доступом та інших видів інформації відповідно до вимог законодавства в сфері інформації та звернення громадян.
- 4.3. Здобувачами загальної середньої освіти шляхом:
  - 4.3.1. Поваги до педагогічних працівників.

4.3.2. Поваги честі і гідності інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від власних переконань.

4.3.3. Присутності на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами.

4.3.4. Самостійного виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання.

4.3.5. Подання на оцінювання лише самостійно виконаної роботи, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами.

4.3.6. Використанням у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених і достовірних джерел інформації та грамотного посилання на них.

4.3.7 Не припустимості пропонування хабаря за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності, у тому числі з метою зміни отриманої академічної оцінки.

4.4. Батьками здобувачів загальної середньої освіти або особами, які їх замінюють, шляхом:

4.4.1. Виховання у дітей поваги до гідності, прав, свобод і законних інтересів однокласників, учнів інших класів, вчителів та інших людей.

4.4.2. Виховання відповідального ставлення до власного фізичного та психічного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля, формування навичок здорового способу життя.

4.4.3. Формування у дитини культури життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді, а також таких загальнолюдських цінностей, як справедливість, патріотизм, гуманізм, толерантність, працелюбство.

4.4.4. Виховання поваги до державної мови та державних символів України, усвідомлення необхідності дотримуватися Конституції та законів України, Статуту ХЛ № 12, правил внутрішнього розпорядку.

4.4.5. Сприяння виконанню дитиною освітньої програми та досягнення дитиною передбачених нею результатів навчання, самостійного виконання нею навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання.

4.5. Неприйнятним для всіх учасників шкільної спільноти є:

4.5.1. Навмисне перешкоджання навчальній чи трудовій діяльності членів спільноти.

4.5.2. Участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю; підробка та використання документів.

4.5.3. Перевищення повноважень, що передбачені посадовими інструкціями, контрактами.

4.5.4. Використання мобільних телефонів під час навчальних занять, нарад або офіційних заходів.

4.5.5. Вживання наркотичних речовин, алкогольних напоїв, паління у тому числі і електронних сигарет, поява у стані алкогольного, наркотичного та токсичного сп'яніння.

4.5.6. Пронесення зброї, використання газових балончиків та інших речей, що можуть зашкодити здоров'ю та життю людини.

5. Інформаційні заходи з формування академічної доброчесності

5.1. Положення оприлюднюється на офіційному сайті та інформаційних стендах ліцею.

5.2. Ознайомлення педагогічних працівників з Положенням здійснюється під особистий підпис про ознайомлення з моменту його впровадження в ліцеї та під час прийому на роботу.

5.3. Ознайомлення здобувачів освіти з Положенням відбувається на класних зборах з моменту його впровадження в ліцеї та після зарахування здобувачів освіти до закладу освіти.

5.4. Положення доводиться до відома батьків здобувачів освіти на батьківських зборах.

5.5. Заступник директора з навчально-виховної роботи, відповідальний за упровадження академічної доброчесності, забезпечує попередження порушень академічної доброчесності через:

- організацію та проведення роз'яснювальної роботи з учасниками освітнього процесу;

- надання консультацій учасникам освітнього процесу;

- проведення інших колективних та індивідуальних форм роботи з педагогічними працівниками щодо дотримання ними встановлених норм академічної доброчесності;

- забезпечення академічної доброчесності здобувачів освіти під час написання та захисту ними науково-дослідницьких робіт;

- рекомендації педагогічним працівникам сервіси безкоштовної перевірки науково-дослідницьких робіт на наявність плагіату.

5.6. Заступник директора з навчальної роботи сприяє дотриманню академічної доброчесності учасниками освітнього процесу через організацію та проведення інформаційно-просвітницьких, організаційних та контролюючих заходів.

5.7. Педагогічні працівники ХЛ № 12 в процесі своєї освітньої діяльності дотримуються норм етики та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності.

6. Комісія з академічної доброчесності

6.1. З метою розгляду питань про порушення академічної доброчесності та надання рекомендацій адміністрації ліцею щодо можливих дій у закладі створюється Комісія з академічної доброчесності (далі – Комісія).

6.2. До складу Комісії входять по три представника педагогічного колективу, шкільної організації учнівського самоврядування та батьківської громадськості (за згодою).

6.3. Персональний склад Комісії затверджується наказом директора ХЛ № 12.

6.4. Голова, заступник голови та секретар Комісії обираються з числа осіб, що входять до неї.

6.5. Голова веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо.

6.6. За відсутності голови Комісії його обов'язки виконує заступник.

6.7. Секретар Комісії здійснює повноваження щодо ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів та документів до розгляду їх на засіданні тощо.

6.8. Термін повноважень Комісії – 1 навчальний рік.

6.9. Комісія розглядає питання порушення академічної доброчесності та етичних норм поведінки учасників освітнього процесу за письмовою заявою учасника освітнього процесу. Строк розгляду заяви становить 10 календарних днів.

6.10. Про винесене рішення комісія повідомляє заявника та особу, щодо якої розглядалося спірне питання, у 3-денний строк з моменту винесення відповідного рішення шляхом вручення прийнятого документа сторонам. Таке повідомлення може здійснюватися через поштові відправлення та/або засобами електронного зв'язку.

6.11. Комісія має право:

- проводити інформаційну роботу серед учасників освітнього процесу щодо популяризації принципів академічної доброчесності;
- готувати пропозиції, надавати рекомендації адміністрації ліцею щодо підвищення ефективності впровадження академічної доброчесності в освітню діяльність закладу;
- залучати до своєї роботи експертів із відповідних галузей, а також використовувати технічні і програмні засоби для встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою.

6.12. Свої повноваження Комісія здійснює за умови, що кількість її членів, присутніх на засіданні, складатиме не менше ніж 50% її складу.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення набуває чинності з моменту його прийняття та оприлюднення на офіційному сайті ХЛ № 12.

7.2. Пропозиції щодо внесення змін та доповнень до Положення можуть бути подані на розгляд педагогічної ради ліцею у письмовому вигляді будь-яким учасником освітнього процесу.

7.3. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені після розгляду та ухвалення таких змін педагогічною радою ліцею та погодження цих змін органом самоврядування здобувачів освіти ліцею в частині їхньої відповідальності.

7.4. Зміни та доповнення до Положення вводяться в дію наказом директора ХЛ № 12.

